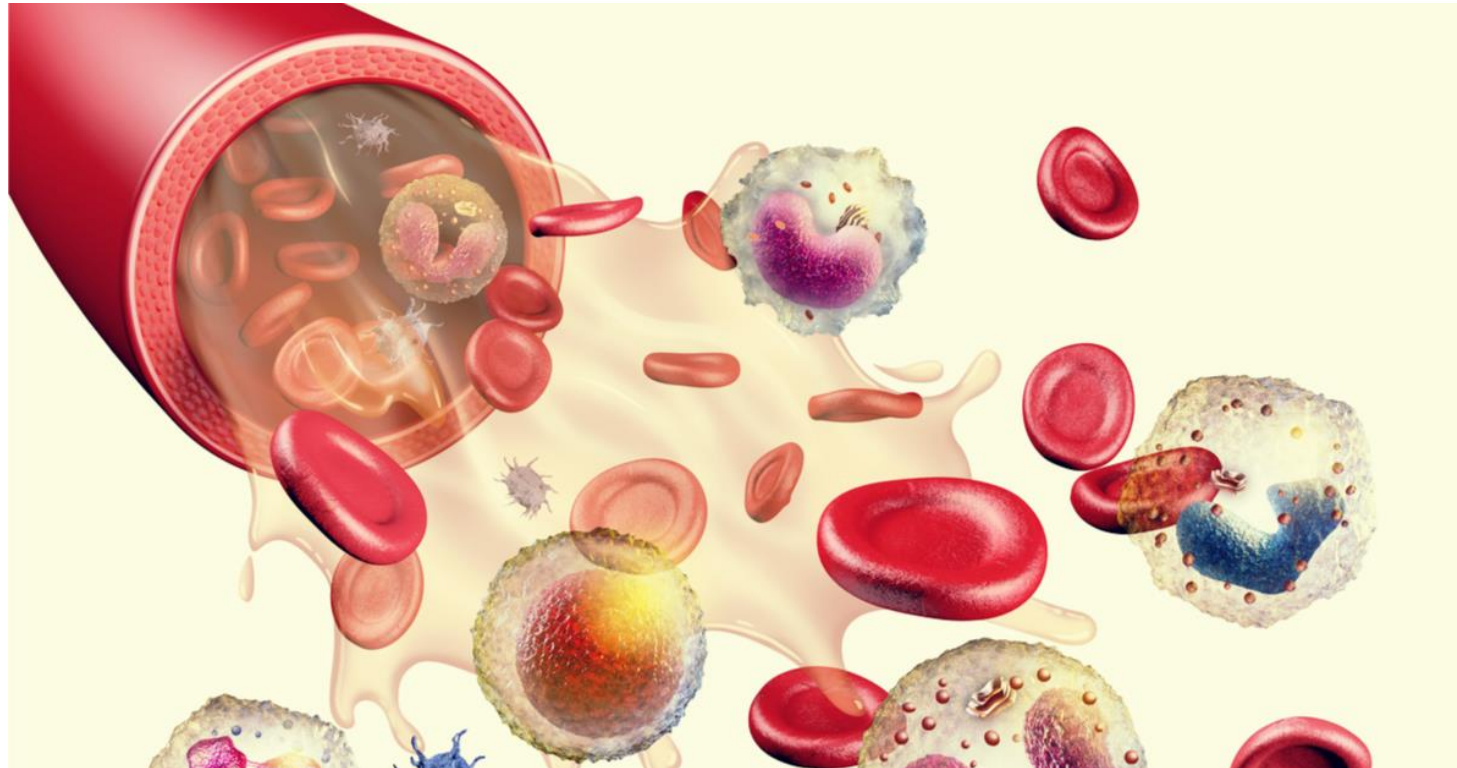

A microscopic view of blood tissue, showing several red blood cells (erythrocytes) and a blood vessel. The red blood cells are biconcave discs, and the blood vessel is a narrow tube lined with endothelial cells. The overall color is a deep red, characteristic of blood.

Tkáně V (krev)

MUDr. Kateřina Kapounková, Ph.D.

- Krev tvořena **krevní plazmou** a **krevními elementy**
- Krev se nachází téměř v celém těle, někdy bývá označována za trofickou tkáň nebo za samostatný orgán – nenachází se jen v dospělé chrupavce, sklivci, oční čočce
- Původ krve je v embryonálním mezenchymu a vzniká během procesu **krvetvorby (hematopoézy)** – žloutkový váček → játra, slezina, zčásti i thymus → kostní dřeň

KREV

Funkce krve:

- ✓ **transportní** - *přenos dýchacích plynů, živin odpadových látek*
- ✓ **homeostatická** - *udržení stálosti vnitřního prostředí (teploty, pH, koncentrace iontů, objemu; hemostáza)*
- ✓ **obranná** - *obrana proti infekci, odstranění vlastních nefunkčních buněk, nebo nádorových buněk*
- ✓ **přenos informací** - *transport hormonů od endokrinních k cílovým buňkám*

Stavba krve

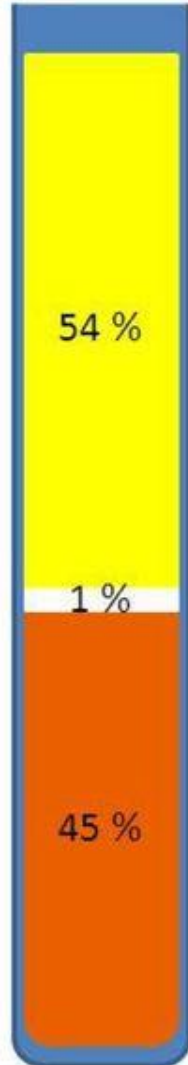
krevní plazma (90% voda)

- Anorganické látky
- Organické látky

formované krevní elementy

Složení krevní plazmy

hematokrit – poměr plazmy (54 %) a červených krvinek (45 %)

Složení krevní plazmy:

Voda (91 %)

Organické látky (8 %)

- glukóza
- cholesterol, mastné kyseliny
- aminokyseliny
- hormony
- vitamíny
- bílkoviny
  - albuminy
  - globuliny
  - protrombin
  - fibrinogen

Anorganické látky (1 %)

• Na⁺

• Cl⁻

• Ca²⁺

• HCO³⁻

⇒ osmotická hodnota jako 1% roztok NaCl

⇒ pH = 7,4 ± 0,4

KREVŇÍ PLAZMA

Anorganické látky

Na⁺ (137-147 mmol/l)

- udržení osmotického tlaku, objemu, pH

Cl⁻ (98-106 mmol/l)

- udržení osmotického tlaku, objemu, pH

K⁺ (3,8-5,1 mmol/l)

- činnost svalů (hl. myokardu)

Ca²⁺ (0,75-1,25 mmol/l)

- nervová dráždivost, stažlivost svalu, srážení krve, propustnost membrán, mineralizace kostí

P (0,65-1,62 mmol/l)

- regulace pH, mineralizace kostí

Mg²⁺ (0,75-1,25 mmol/l)

- aktivita enzymů, nervová dráždivost

HCO₃⁻ (25-34 mmol/l)

- transport CO₂, součást nárazníkové soustavy pro udržení pH

Fe (16-25 μmol/l)

- součást hemoglobinu - transport plynů

I (275-630 nmol/l)

- tvorba hormonů štítné žlázy

KREVNÍ PLAZMA

Organické látky

Plazmatické proteiny 60-80 g/l

• **Albuminy** 40-48 g/l - onkotický tlak, transport iontů, mastných kyselin, pigmentů, látek tělu cizích, hormonů

• **Globuliny** 18-30 g/l

• α -globuliny - transport hormonů, kovů, vitamínů

• β -globuliny - vazba hemu, vit. B12, železa, transport cholesterolu

• γ -globuliny - protilátky, specifická imunita

• **Fibrinogen** 3 g/l - srážení krve

Tuky 4-10 g/l

Glukosa 4-5,5 mmol/l

Dusíkaté látky (mimo bílkoviny) 0,2-0,4 g/l - močovina, bilirubin, aminokyseliny

Hormony, vitamíny, enzymy, léky

KREVŇÍ ELEMENTY

Červené krvinky

erythrocyty

$5 \cdot 10^{12} / l$

Bílé krvinky

leukocyty

$4 - 10 \cdot 10^9 / l$

Destičky

trombocyty

$150 - 400 \cdot 10^9 / l$

granulocyty

agranulocyty

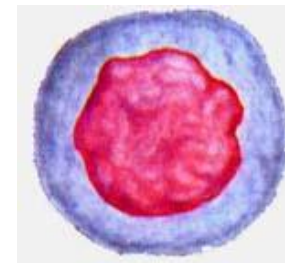
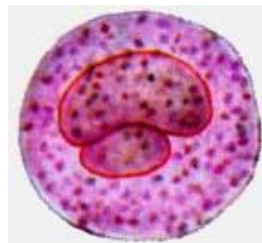
neutrofil

bazofil

eozinofil

monocyt

lymfocyt

- Nejpočetnější skupina krevních elementů
- Jediná bezjaderná buňka, cytoplazma (stroma) obsahuje pouze hemoglobin a enzymy
- Bikonkávní tvar
- Životnost cca 120 dní

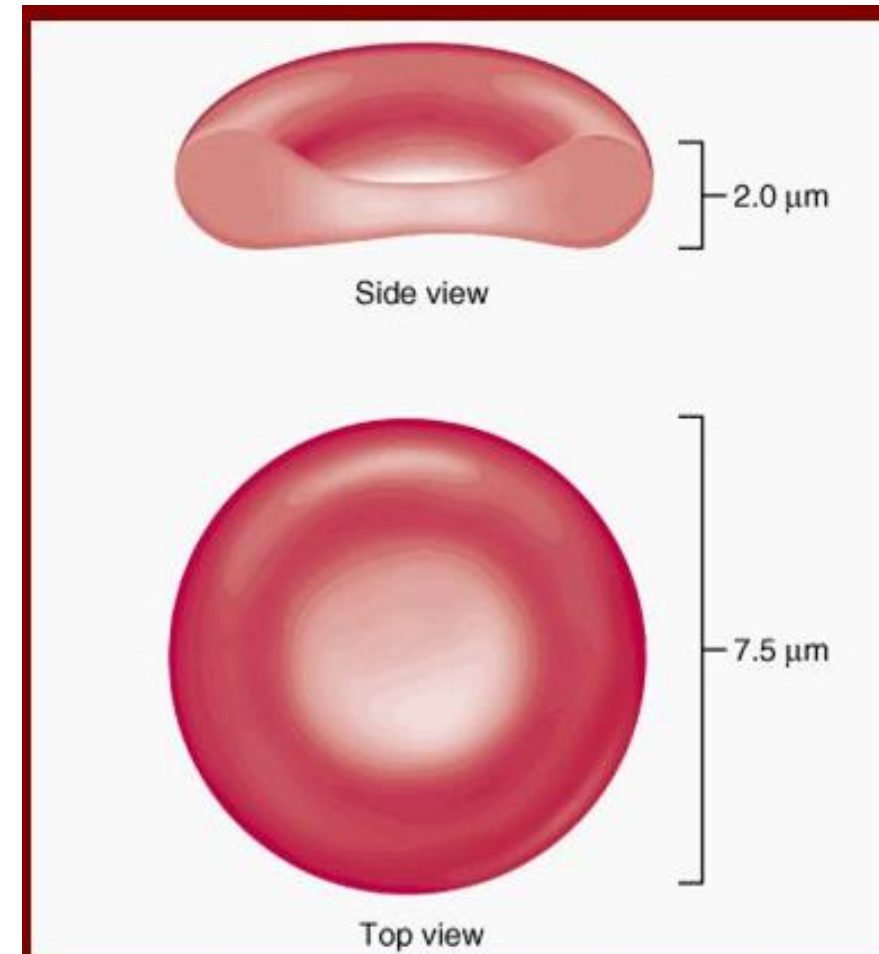
Funkce:

- Přenos O_2 a CO_2 mezi plícemi a tkáněmi
- Spolupodílejí se na udržení stálého pH krve

Vznik: krvetvorné tkáně - dřeň velkých kostí
(*erythropoetin; vitamín B_{12} , kyselina listová, Fe^{2+}*)

Zánik: slezina

erytrocyty

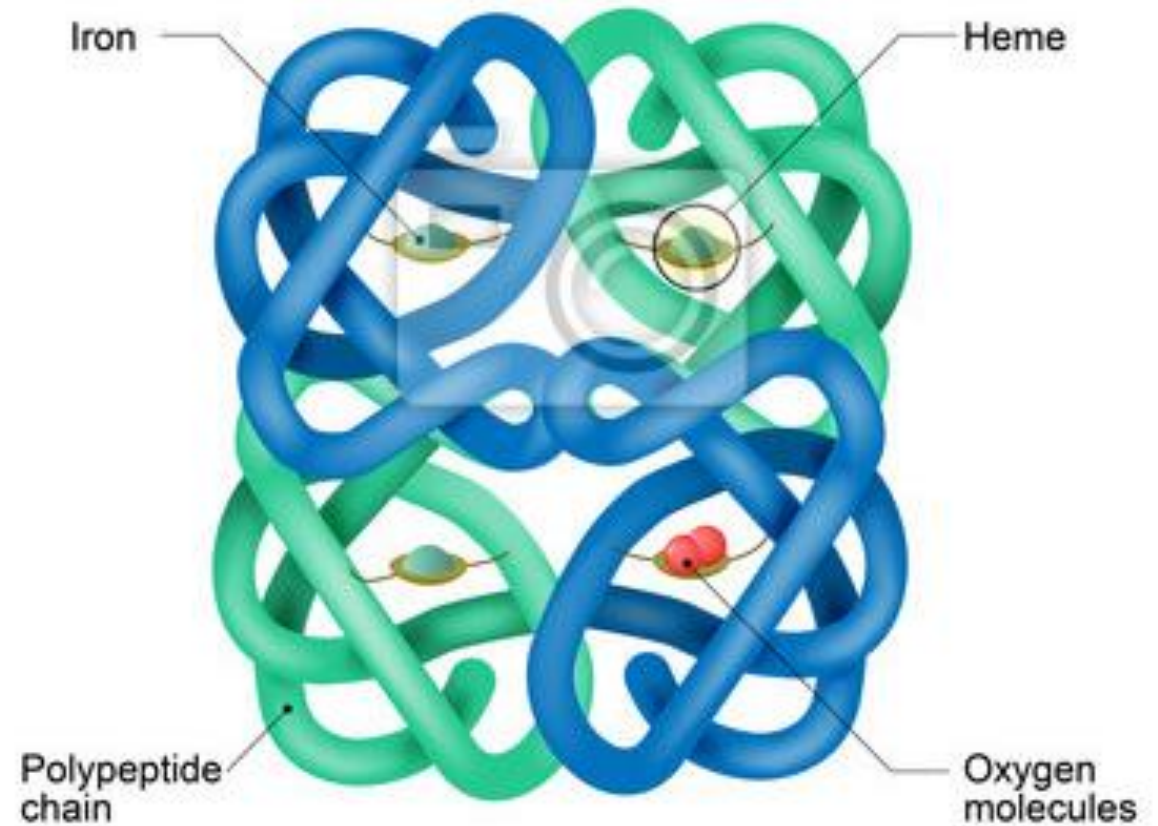
HEMOGLOBIN

4 × globiny + porfyrinové jádro(hem)

Několik typů hemoglobinu:

- Typ A (95%)
- Typ A2 (3%)
- F typ (fetální hemoglobin)

Oxyhemoglobin: vazba O_2 na Fe^{2+} v hemu

Karbaminohemoglobin: vazba CO_2 na NH_2 konce bílkoviny

- plnohodnotné bb, obsahují jádro

Funkce:

- Podílí se na imunitních reakcích

leukocyty

Dělení leukocytů:

- Granulocyty (neutrofilní, eozinofilní, bazofilní)
- Agranulocyty (monocyty, lymfocyty)

60-70% Leu

Neutrophils

Eosinophils

2-4 % Leu

Basophils

1% Leu

Lymphocytes

Monocytes

Platelets

Erythrocytes

agranulocyty

- Neobsahují granula, na rozdíl od granulocytů mají zachovanou schopnost buněčného dělení (po vstupu do tkání se mohou dále diferencovat)

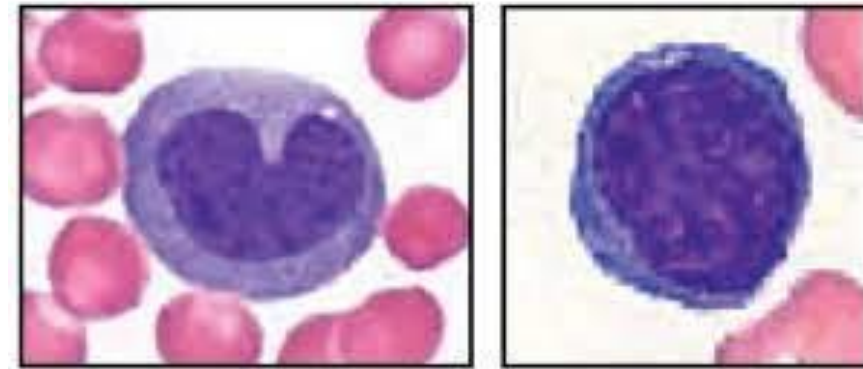
Dělí se na:

- **Lymfocyty**

- Druhé nejpočetnější leu v krvi (15-50%)
- Rozlišujeme malé (90% všech lymfocytů), střední a velké
- Podle povrchových markerů je dělíme na: T a B

- **Monocyty**

- Po přestupu do tkání se diferencují: makrofágy, chondroklasty, osteoklasty, dendritické bb v kůži, mikroglie

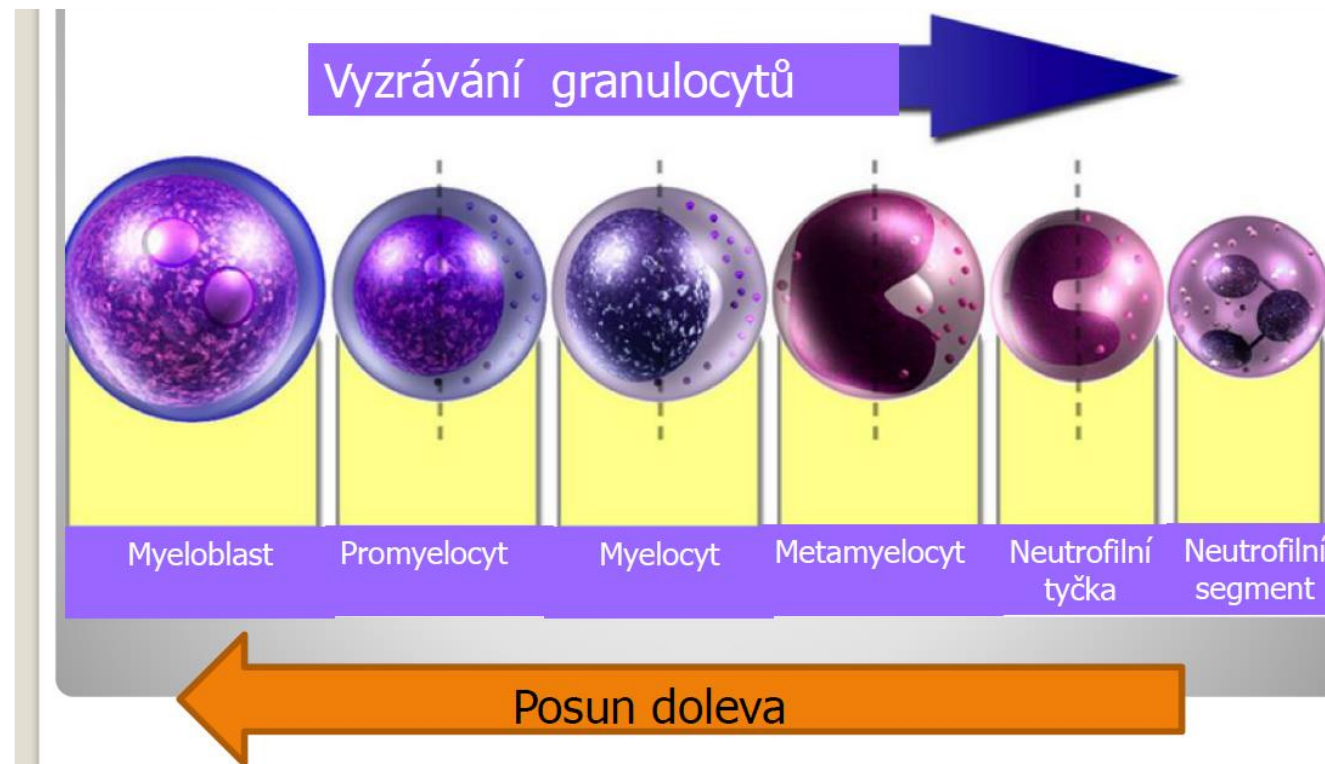
Monocyte

Lymphocyte

- **Leukopénie** = snížený počet leu (chemoterapie – poškození kostní dřeně, vrozené poruchy imunity)
- **Leukocytóza** = zvýšený počet leu (u zánětů)

Posun doleva

V klinické praxi znamená přítomnost zvýšeného množství nezralých neutrofilů (zvýšená tvorba v kostní dřeni) u infekcí nebo výskyt blastů u leukemie

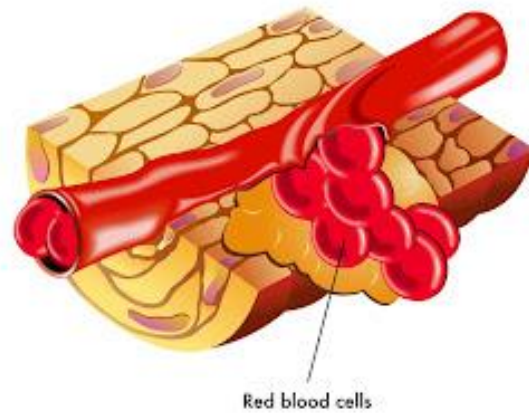
trombocyty

- vznikají ve dřeni fragmentací **MEGAKARYOCYTŮ**
- bezjaderné krevní elementy) membránou ohraničené fragmenty cytoplazmy)
- V krvi 10 dnů, podílí se na hemokoagulaci (srážení)

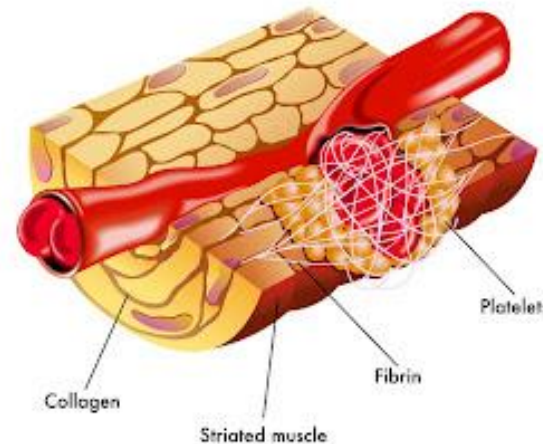

Porušení cévní stěny – adheze Tromb a přilnutí na obnažený kolagen-agregace(spojování tromb)- s fibrinem a ery vytvoří krevní sraženinu

INJURED BLOOD VESSEL

COAGULATION

Hematopoeza - krvetvorba

Všechny typy krevních elementů vznikají ze **společné kmenové b**

Kmenové bb tvoří asi 0,1% bb kostní dřeně

Původ krevních buněk a krvetvorba během intrauterinního vývoje - tvorba krevních buněk začíná 14.-20. den těhotenství.

1. období mezoblastové: (mezoderm je střední zárodečný list u časně fáze lidského zárodku)

krevní ostrůvky - buňky se tvoří nejprve ve stěně **žloutkového váčku** (extraembryonálně), později v mezenchymovém pojivu embrya

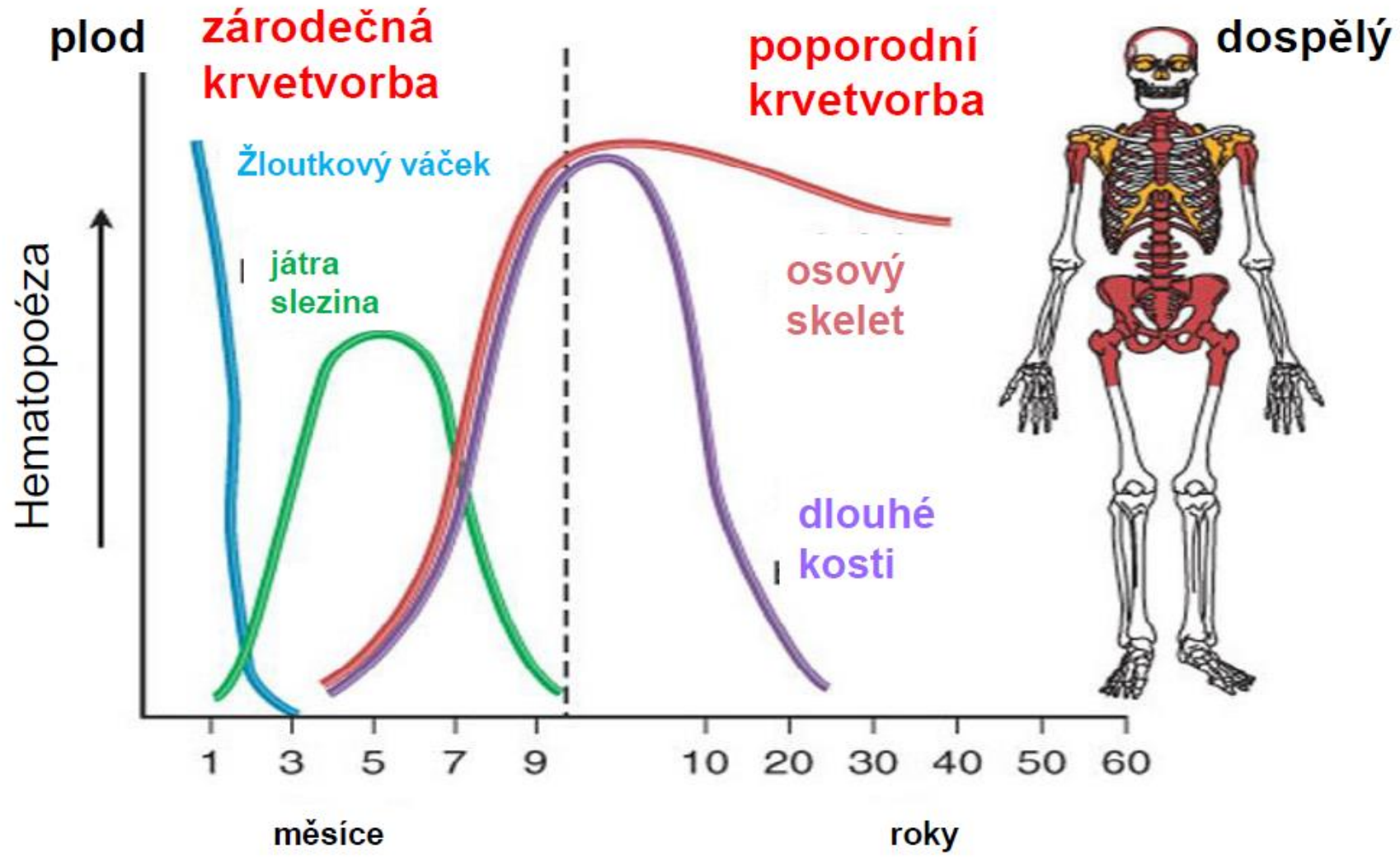
2. období hepatolienální od 6. týdne, 12. týden vrcholí 7. měsíci ustává krvetvorba **v játrech a slezině** a po porodu probíhá krvetvorba pouze v kostní dřeni.

3. období dřeňové krvetvorby

od 10. týdne intrauterinního vývoje, po narození zcela nahradí krvetvornou činnost jiných orgánů.

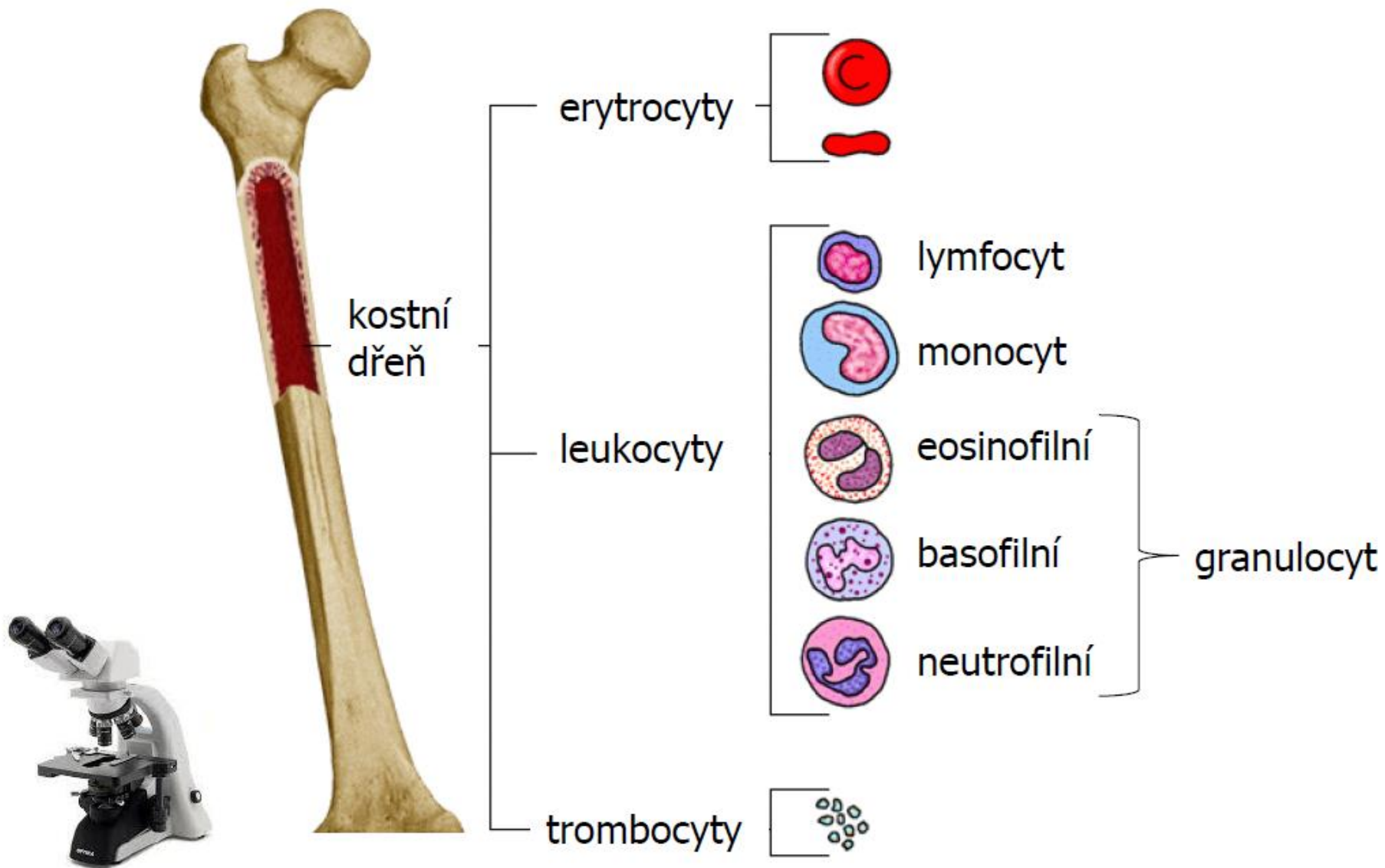

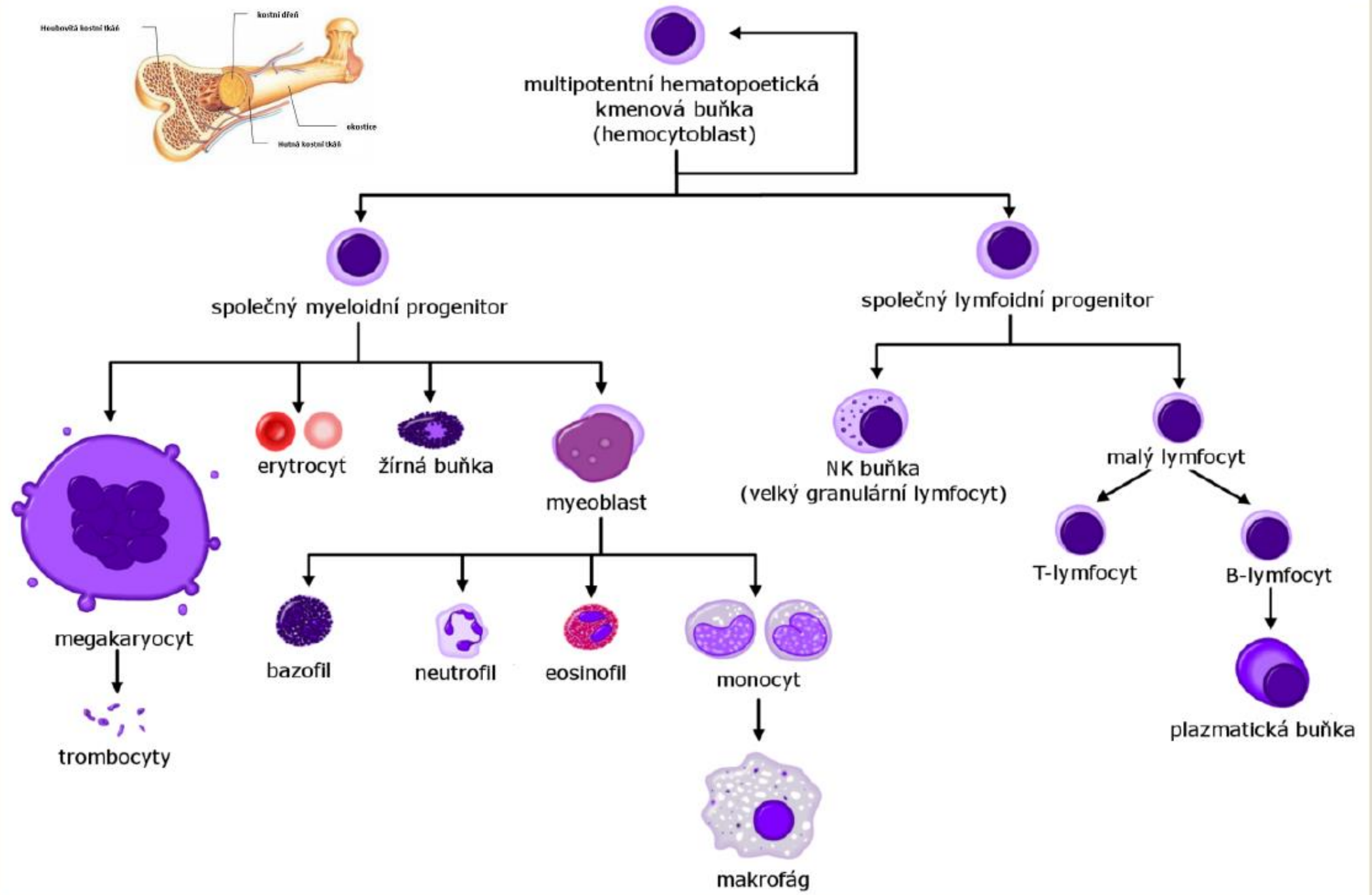
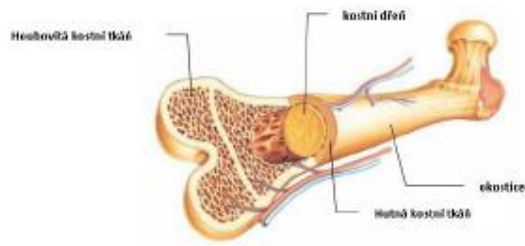
Hematopoeza - krvetvorba

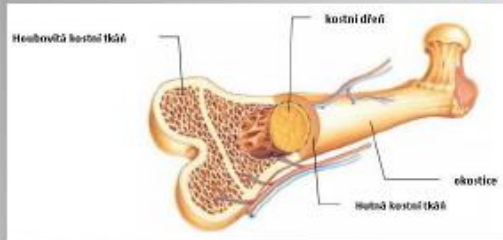

Vznik a vývoj krvinek v kostí dřeň

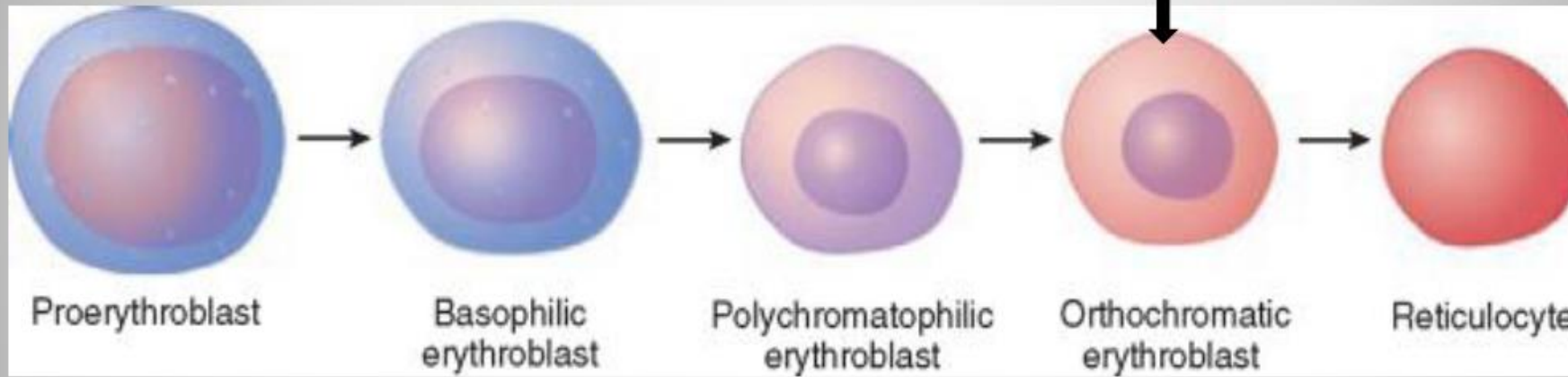

Erythropoéza - vývoj erytrocytu

Expulse (vypuzení) jádra

Proerythroblast

Bazofilní
erythroblast

Polychromatofilní
erythroblast

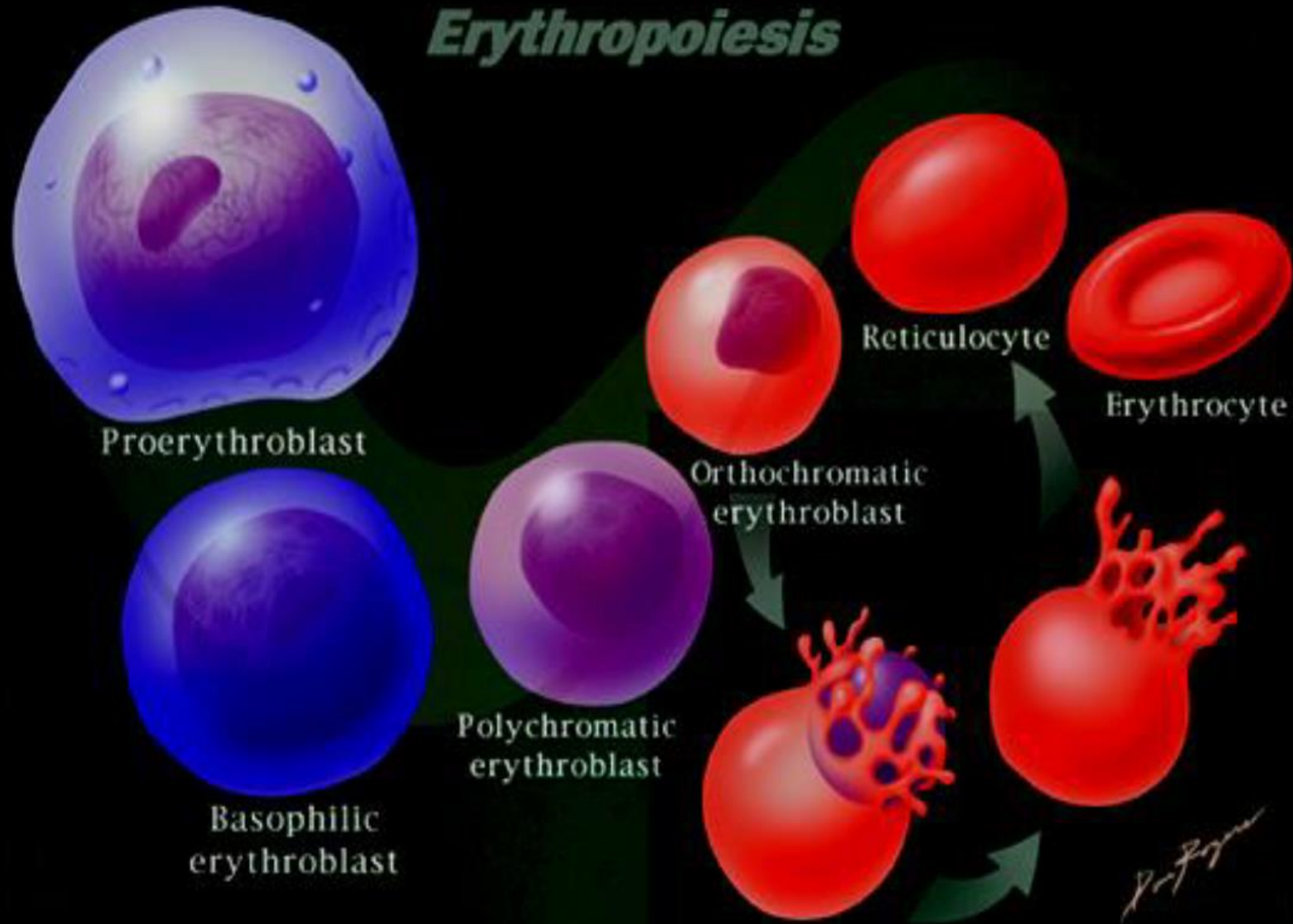
Ortochromní
erythroblast

Retikulocyt

Erytrocyt

Erythropoiesis

Granulopoéza - vývoj bílých krvinek - granulocytů

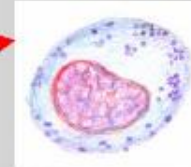

Granulocyty vznikají z prekursorových buněk, **myeloblastů**.

- během diferenciacce granulocytů jsou syntetizována **specifická granula**.

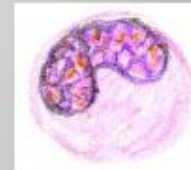

- U **myelocytů** již můžeme rozlišit typ vznikajícího granulocytu (neutrofilní, basofilní, eosinofilní).

- **metamyelocyt** se již dále nedělí a dozrává

v granulocyty = zralá bílá krvinka (tyč..segment)

Monopoéza – vývoj monocytů

- Celý probíhá v kostní dřeni – pak do krve – do tkání (výsledná diferenciacce)
- Vývoj prekurzorové b z kmenové b – monoblast – promonocyt (dělí)- 2 monocyty

Monoblast

Promonocyt

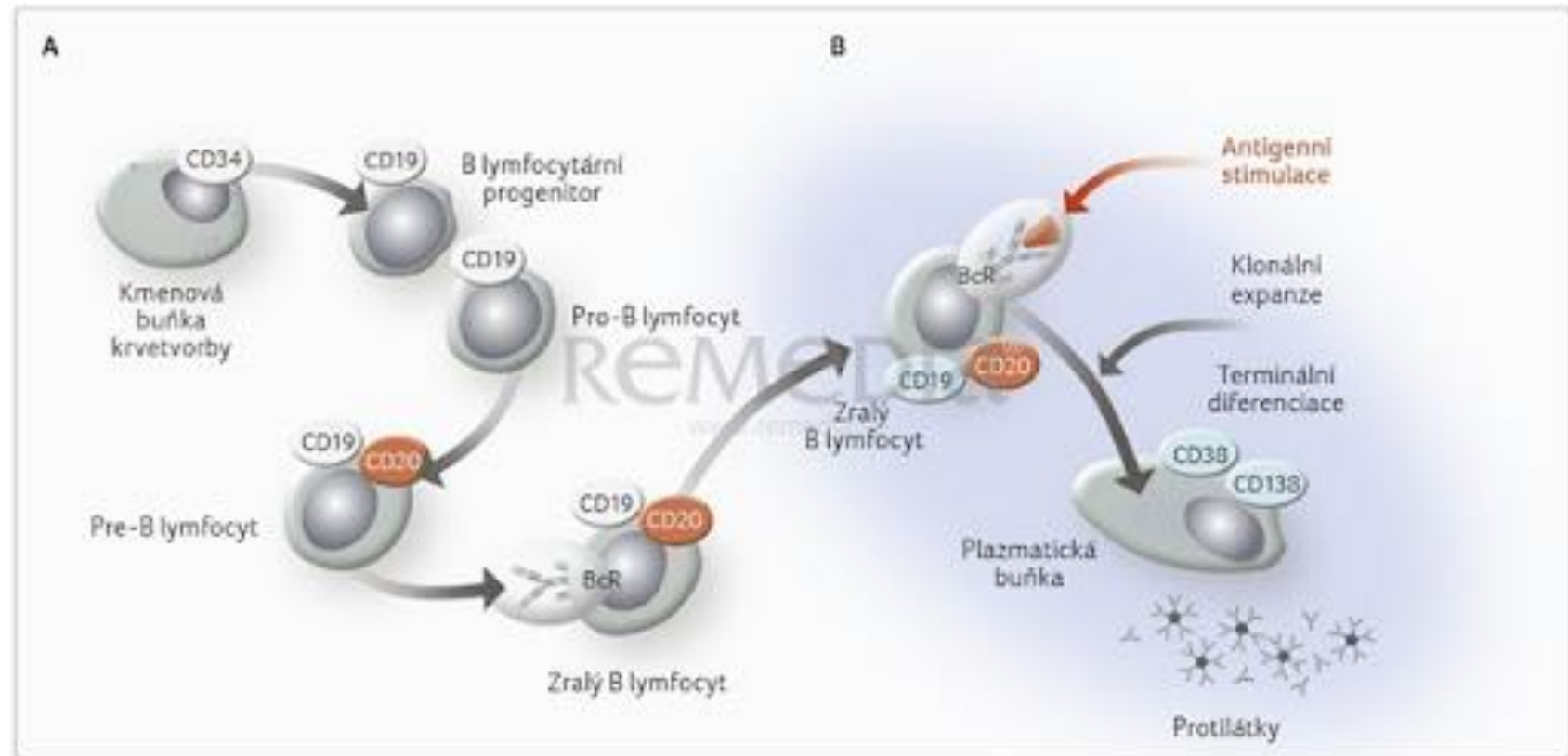
Monocyt

Makrofág-
osteoklast

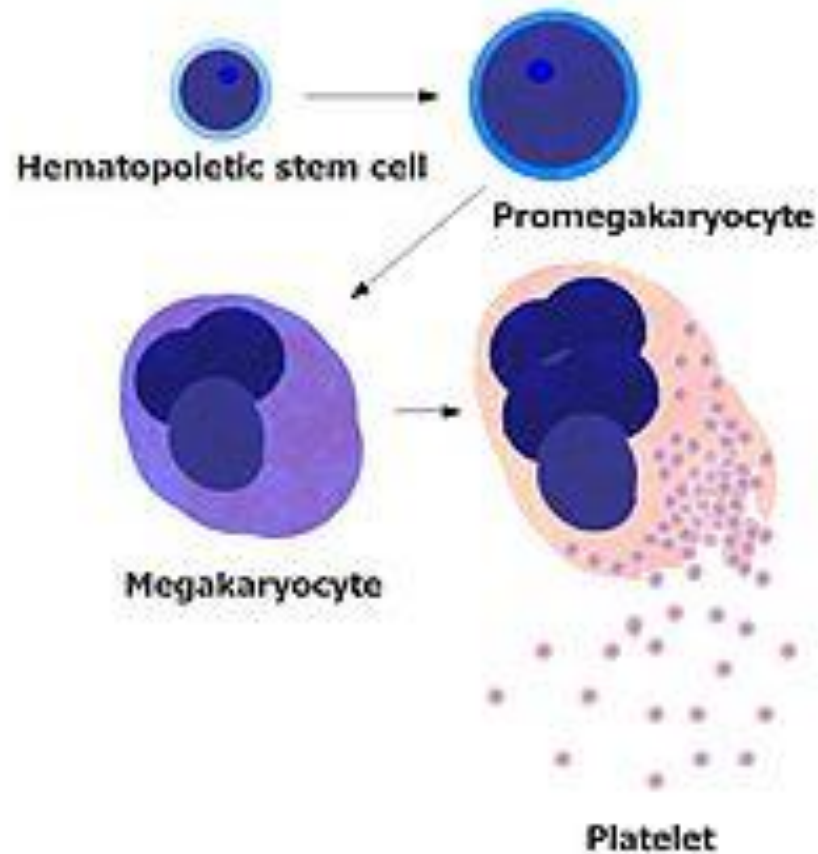
Lymfopoéza – vývoj lymfocytů

- Odehrává se v kostní tkáni jen částečně – přesun do imunitních orgánů (zrání lymfocytů)
- Vývoj prekurzorové b z kmenové b – lymfoblast – prolymfocyt (dělí)- 2 lymfocyty

trombopoéza

- Vývoj celý v kostní dřeni
- Vývoj prekurzorové b z kmenové b – megakaryoblast – promegakaryocyt- megakaryocyt- rozpad na trombocyty

stanovení krevního obrazu

červené krvinky	4,5 mil / 1 mm³ krve 5 mil./ 1 mm ³ krve	nízký počet znamená anemii (chudokrevnost)
bílé krvinky	4 – 10 tis/ 1 mm ³	vyšší počet znamená nemoc, zánět
krevní destičky	250 tis/ 1 mm ³ krve	nízký počet znamená poruchu srážlivosti krve
hemoglobin	140 g/ 1 litr krve 150 g/ 1 litr krve	málo hemoglobinu znamená anemii
Hematokrit (poměr objemu krvinek a plazmy)	42 : 58 45 : 55	

hodnoty pro ženy

hodnoty pro muže

Diferenciální bílý obraz krevní

- procentuální zastoupení jednotlivých typů leukocytů
- průměrné hodnoty

Neutrofily - tyčky	4 %
- segmenty	68 %
Eosinofily	3 %
Bazofily	1 %
Lymfocyty	20 %
Monocyty	4 %
	$\Sigma = 100 \%$